

[Haunstrup Clemmensen.]

og gader — end at skulle have megen ulejlighed og meget besvær med lyttere og seere, der har glemt at betale licens. Der er ikke tvivl om, at der er behov for også at gennemgå de opgaver, det offentlige bør løse, og måske ikke mindst dem, det ikke bør løse.

Må jeg til sidst nævne, at den anden reform, som vi også håber vi for alvor kan komme i gang med i den kommende folketingssamling, gælder forureningsproblemerne. Også her har mit partis ordfører på dette område, hr. Knud Bro, taget initiativer og fremsat synspunkter på det konservative folkepartis vegne. Vi er helt afgørende indstillet på, at netop dette spørgsmål skal have en høj prioritet i det kommende folketingsårs arbejde.

Jeg vil altså gerne understrege, at vidtgående reformer er etableret, hvad enten socialdemokratiet kan få øje på dem eller ej, men at der stadig, heldigvis da, er store og meget betydningsfulde opgaver, der venter. Også her må vi erkende, at vi ikke kan løse alle problemerne på én gang, og netop derfor skal vi måske forstå, at de pressionsgrupper, der ad mere eller mindre ejendommelige veje somme tider giver udtryk for deres mening over for lovgivningsmagten, i hvert fald ikke skal få os til at overse, at der er befolkningsgrupper, som ikke kan øve den direkte pression, måske de allervanskeligst stillede medborgere, hvad enten det er sindssyge, evnesvage eller andre; deres krav skal i hvert fald ikke forbigås, fordi de ikke har mulighed for at lave en vældig pressionsoffensiv.

Det er også kun naturligt i et demokrati, at meningerne brydes om alle de reformer, der er behov for, og endda en temmelig skarp brydning tid efter anden. Det er unægtelig sket i denne samling og vil selvfølgelig også ske i den kommende; vi gør os ikke illusioner om noget andet. Men midt i kamptummelen skal vi ikke glemme, at store lovgivningsreformer har kunnet gennemføres i samarbejde mellem regeringspartier og opposition, og jeg udtrykker ved denne afsluttende debat håbet om, at dansk folkestyre også fremover vil kunne finde samarbejdets vej. Der er behov for dette samarbejde, ikke mindst hvis vor tidsalders vældige muligheder skal udnyttes i et

effektivt og sagligt, dygtigt arbejdende dansk demokrati.

Henry Christensen: Må jeg have lov til indledningsvis henvendt til det ærede medlem hr. Per Hækkerup at citere, hvad en tidligere statsminister, det nuværende ærede medlem hr. J. O. Krag, engang sagde her i salen; det var ganske vist henvendt til et andet daværende æret medlem, men jeg tror, hr. J. O. Krag og jeg vil være enige om, at det ikke var mindre velment. Hr. J. O. Krag sagde dengang: jeg vil gerne først have lov at ønske det ærede medlem velkommen tilbage på talerstolen.

Jeg vil også gerne sige, at jeg lyttede med interesse til det, som det ærede medlem havde at sige til os, også til den kritik af det store arbejdspress, som det ærede medlem fandt at folketinget havde været stillet over for. Jeg vil gerne sige, at også regeringspartierne har den opfattelse, at der har været et stort arbejdspress i folketinget i det forløbne år. Men hvis man ser nøjere efter, tror jeg man vil se, at den nuværende regering ikke har fremsat sine forslag i et langsommere tempo, end tidligere regeringer har gjort det. Det er mit indtryk, at vi har haft mere travlt i folketinget gennem hele folketingsåret end sædvanligt. Vi har simpelt hen været stillet over for et mere omfattende lovstof og flere omfattende reformer, end vi sædvanligvis kender til. Tjenestemandreform, skattereform, kommunalreform med den dertil hørende byrdefordelingsreform, jordlovsreform er nogle af de mere omfattende reformopgaver, men også adskillige andre betydelige lovkomplekser kunne føjes til.

Når især oppositionen tilsyneladende krymper sig så stærkt under dette store arbejdspress, er årsagerne måske flere. Det lød jo i starten af den nye regerings tid fra oppositionens side, at nu forudså man, at alt reformarbejde gik i stå; det fornemmedes så småt, at oppositionen var ved at indstille sig på, at man skulle til at kritisere den nuværende regering for at føre visnepolitik. Men det gik altså lige modsat, og så er det, som det så ofte er tilfældet her i tilværelsen, altså også galt. Vi er nok forledt af, måske alle sammen, at blot man er i opposition, skal man for enhver pris kritisere. Jeg tror, at den nuværende opposition